

VAN INTENTIE NAAR INTEGRATIE: PROACTIEVE ZORGPLANNING

Implementatie binnen oncologienetwerk Concord

Joica Benschop, PhD student Interne Oncologie

Erasmus MC Kanker Instituut

20 juni 2025

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door:

Erasmus MC
Kanker Instituut

The Erasmus MC Kanker Instituut logo, featuring a stylized blue signature-like font.

PROACTIEVE ZORGPLANNING: DE DEFINITIE

“Proactieve zorgplanning is het proces van in gesprek gaan, vooruit denken, plannen en organiseren van gewenste passende zorg (in de palliatieve fase). **Dit** omvat zowel de fysieke, de psychische, de sociale als de zingevingsdimensie. Met gezamenlijke besluitvorming als leidraad is proactieve zorgplanning **een continu en dynamisch proces van gesprekken over huidige en toekomstige levensdoelen en keuzes** en welke zorg daar nu en in de toekomst bij past.”

“Proactieve zorgplanning is een vast onderdeel van de zorg voor patiënten in de laatste levensfase.” (1)

AANLEIDING (I)

Review Article

PALLIATIVE MEDICINE

Palliative Medicine
2014, Vol. 28(8) 1000-1025

The effects of advance care planning on

JAMDA
journal homepage: www.jamda.com

ELSEVIER

Review

Efficacy of Advance Care Planning in Patients with Advanced Cancer: A Meta-Analysis

Carmen I. Emiel F.N.

**Program Development
*Respiratory Medicine
Center of Expertise

Effects of advance care planning for patients with advanced cancer: A meta-analysis of randomized controlled studies

Shu Zhang ^{a,1}, Juejin Li ^{a,1}, Yun Zhang ^{a,1}, Xiaolin Hu ^{a,b}

[Show more](#)

[+ Add to Mendeley](#) [Share](#) [Cite](#)

Integraal
Zorg
Alleen

palliaweb zorgpraktijk onderzoek onderwijs beleid netwerken pallialine nppz II

Zoek

Richtlijnen Hulpmiddelen Over de richtlijnen English guidelines

Zoek

pallialine

Proactieve Zorgplanning

Vastgesteld: 20-06-2023 Regiehouder: NHG

Wat is de meerwaarde van proactieve zorgplanning?

Wanneer starten met proactieve zorgplanning?

Hoe wordt proactieve zorgplanning uitgevoerd?

Vastleggen van proactieve zorgplanning

Bijlagen

Richtlijn Proactieve Zorgplanning

Samenvatting
Proactieve zorgplanning in de palliatieve fase

Proactieve zorgplanning is het proces van in gesprek gaan, vooruit denken, plannen en organiseren van gewenste passende zorg (in de palliatieve fase). Dit omvat zowel de fysieke, de psychische, de sociale als de zingevingdimensie. Met gezamenlijke besluitvorming als leidraad is proactieve zorgplanning een continu en dynamisch proces van gesprekken over huidige en toekomstige levensdoelen en keuzes en welke zorg daar nu en in de toekomst bij past.

Proactieve zorgplanning is een vast onderdeel van de zorg voor patiënten in de palliatieve fase.

AANLEIDING (II)

Journal of Pain and Symptom Management
Volume 62, Issue 3, September 2021, Pages 451-459

Impact of Advance Care Planning on Hospitalization and End-of-Life Outcomes
Supportive Care in Cancer (2019) 27:1927–1934
<https://doi.org/10.1007/s00520-018-4457-x>

Original Article

Why is advance care planning underused in A systematic review to identify barriers to implementation

Lisa Guccione^{1,2*}, Sonia Fl
Amelia Hyatt^{1,2,5,6}, Michell
and Jill Francis^{1,2,6,7}

Erasmus Universiteit Rotterdam

Nederlandsche Maatschappij van Geneesheeren

Vereniging van Geneesheeren

Federatie Medisch Specialisten

CrossMark

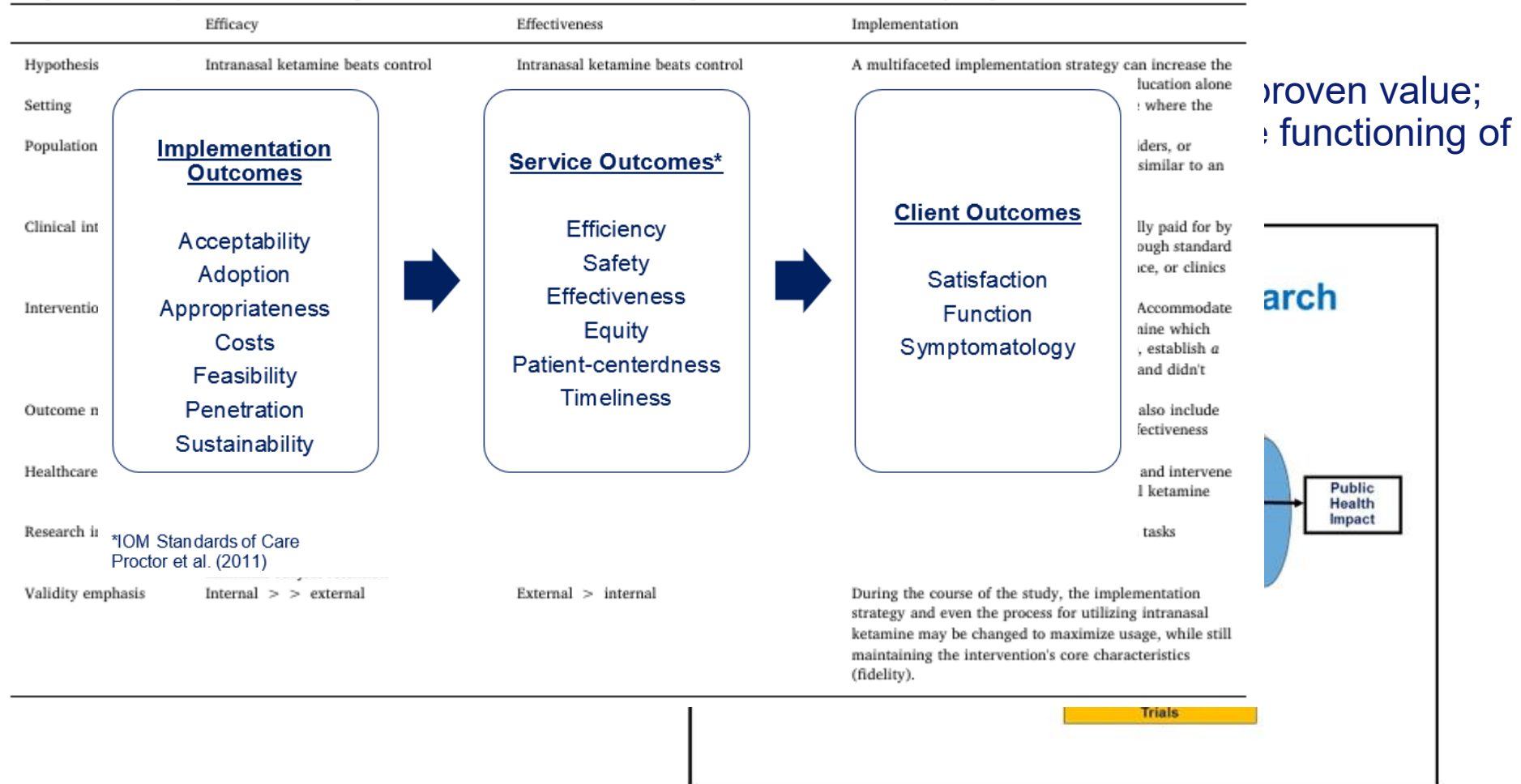
informatie over proactieve zorg is onbekend en ontoegankelijk

Leidraad voor het proces en uniform vastleggen
van proactieve zorgplanning
(advance care planning, ACP)
naar aanleiding van de COVID-19-pandemie

GEBREK AAN IMPLEMENTATIE

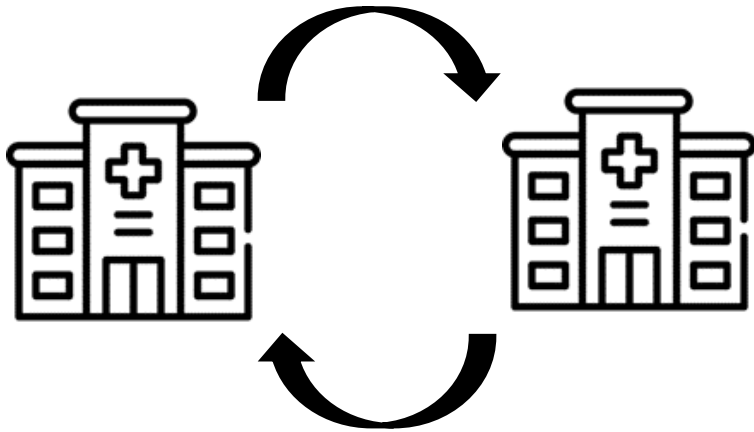
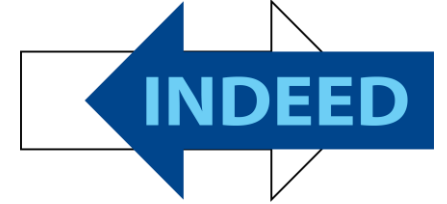
- “A planned implementation strategy is needed to achieve the aim of the organization”

Comparison of efficacy, effectiveness, and implementation trial characteristics: The example of intranasal ketamine for major depression.

ZONMW PROJECT

Implementatiestudie (INDEED)

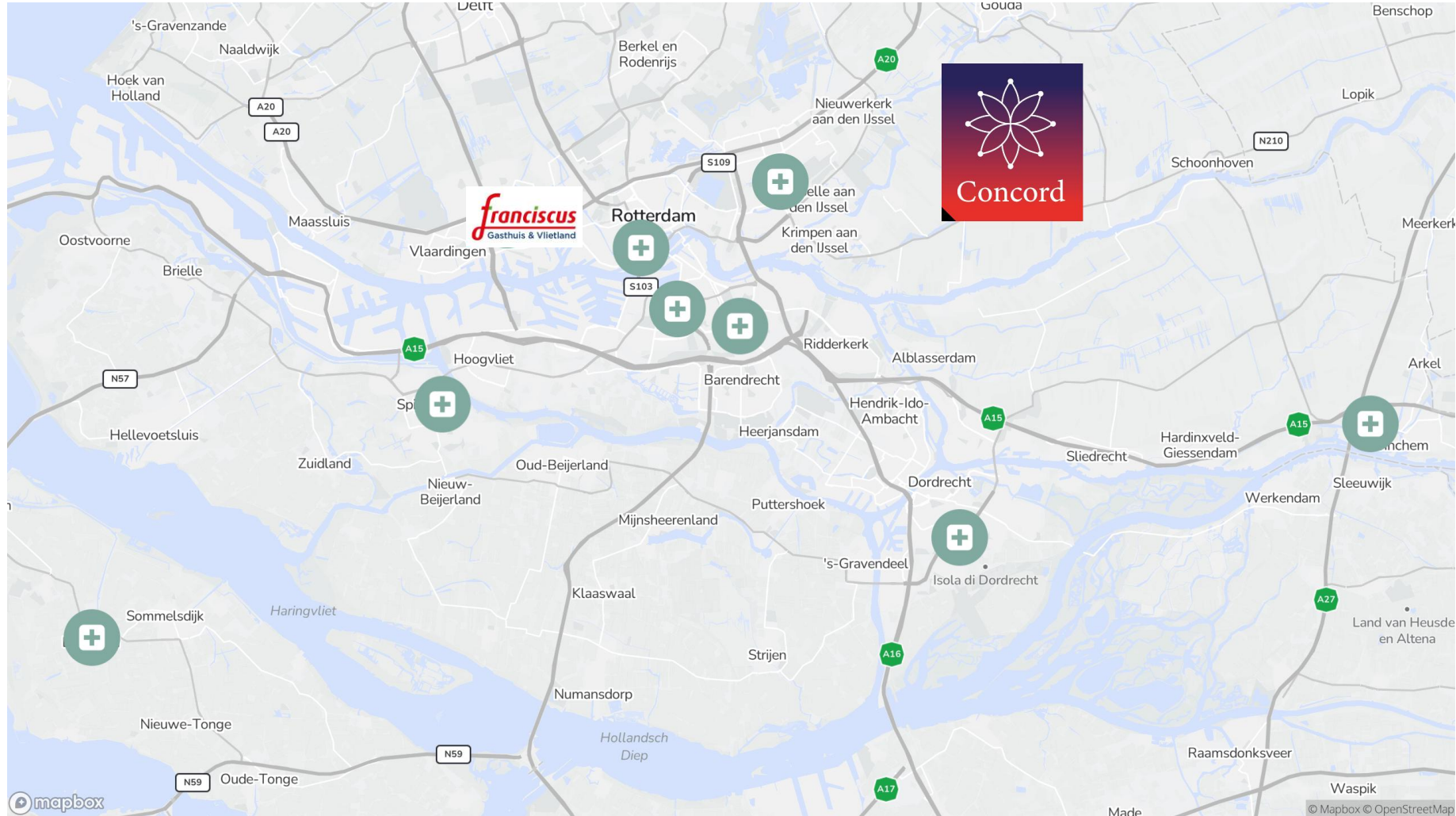
- Implementatie in het Concord netwerk
- Implementatieprocedure (Wensing & Grol, 2020)

- Onderzoek naar zowel implementatieproces als –uitkomsten
- Effect op toepassing van proactieve zorgplanning
- Impact op zorggebruik en bijbehorende kosten in de laatste levensfase

Dit project wordt mede mogelijk gemaakt door: **ZonMw**

ONCOLOGIENETWERK CONCORD

WAT ZIJN WE AAN HET IMPLEMENTEREN?

Module proactieve zorg in HiX

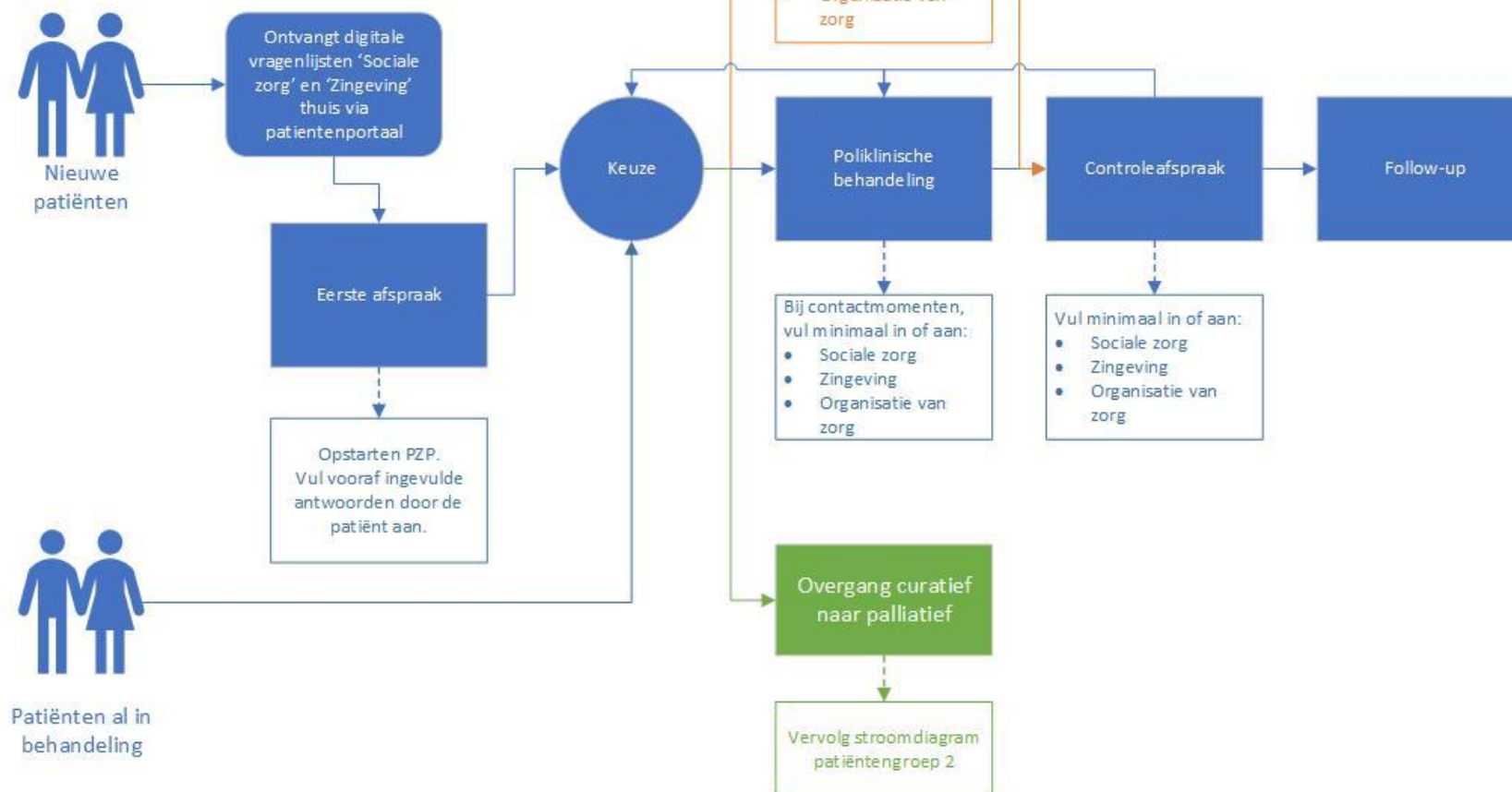
The screenshot displays the HiX patient record interface for a patient named Sara. The interface is divided into several sections:

- Verpleegkundig dossier** (Nursing record): Includes patient information (29-08-2023, gastroscopie aangevraagd, feaceson...).
- Voorblad** (Front page): The main section containing various tabs and data.
- Opnamegegevens** (Admission data): Includes Opnamedatum (29-08-2023), Behandeling (gastroscopie aangevraagd, feacesonderzoek en ijzer infuus, ferinject 500mg (zie gewicht)), Ontslagdatum (05-09-2023), Medisch klaar datum (05-09-2023), and Contactgegevens (Klimatek: 0618028256 Type: Partner | Eigenschap: Eerste contactpersoon).
- Algemene aandachtspunten** (General attention points): Includes a red circle highlighting the **Behandelbeperking** (Treatment restriction) section, which states: Proactieve zorg : Actief, Beleid : Wel reanimeren. Geen therapie afspraken. Geen palliatief beleid. Herbevestigingsdatum: 09-08-2024. (10-08-2023).
- Status voorblad** (Front page status): Includes Anamnese, Scorelijsten, Communicatie, Formulieren, Ontslag, and (Na)zorg.
- Laatste metingen** (Latest measurements): Includes Bloeddruk (108/72(84) mmHg (14:03)), HR (97 bpm (14:03)), Resp (21 /min (14:03)), Saturatie (97 % (14:03)), Temp (37.3 °C (14:03)), Bewustzijn (alert (14:11)), EWS score (1 (14:11)), Gewicht (36 kg (07:54)), and BMI (16 kg/m² (14:11)).
- Obstetrische anamnese** (Obstetric history): Includes G/P/M (/ / /), Kinderen, Laboratorium, and Partus PRN.
- Kerngegevens** (Core data): Includes AM (Onbekende à terme datum), A terme datum (/ /), G/P/M (/ / /), Naam patiënt (Sara), Aantekeningen (Aanwezig), Invulstatus WGZ (WGZ - PROMIS-10: Uitgezet op: 14-09-2021, nog niet ingevuld), and WGZ - Toestemming (Toestemmingsvragenlijst nog niet ingevuld).
- Diagnoses** (Diagnoses): Includes 31-08-2023 aandoening van retina.
- Voorgeschiedenis** (History): Includes Verificatie: 8/28/2023 12:09 PM, door Waal, van der - Spruij... and various medications (COLECALCIFEROL DRANK, METOCLOPRAMIDE, MACROGOL/ZOUTEN PDR V DRANK, TEMAZEPAM CAPSULE, PARACETAMOL ZETPIL, NANOGAM INFUSIEVLOEISTOF, FLACON, PANTOPRAZOL TABLET).
- Wond en stoma** (Wound and stoma): Includes Active problemen and Openstaande vragen aan arts/paramedicus.
- Actieve ingebrachte materialen** (Active brought materials): Includes Infuusnaald 1 - 2 dagen 13:05:43.
- VBI** (Vital signs): Includes Te plannen/doorsturen.
- Te plannen/doorsturen** (To be planned/forwarded): Includes Status (Omschrijving) and Te verwerken (Aangevraagd onderzoek is gepland (deelorder t.a.v. aanvrag)).

Proactieve zorgplanning in het Concord netwerk

Patientengroep 1:

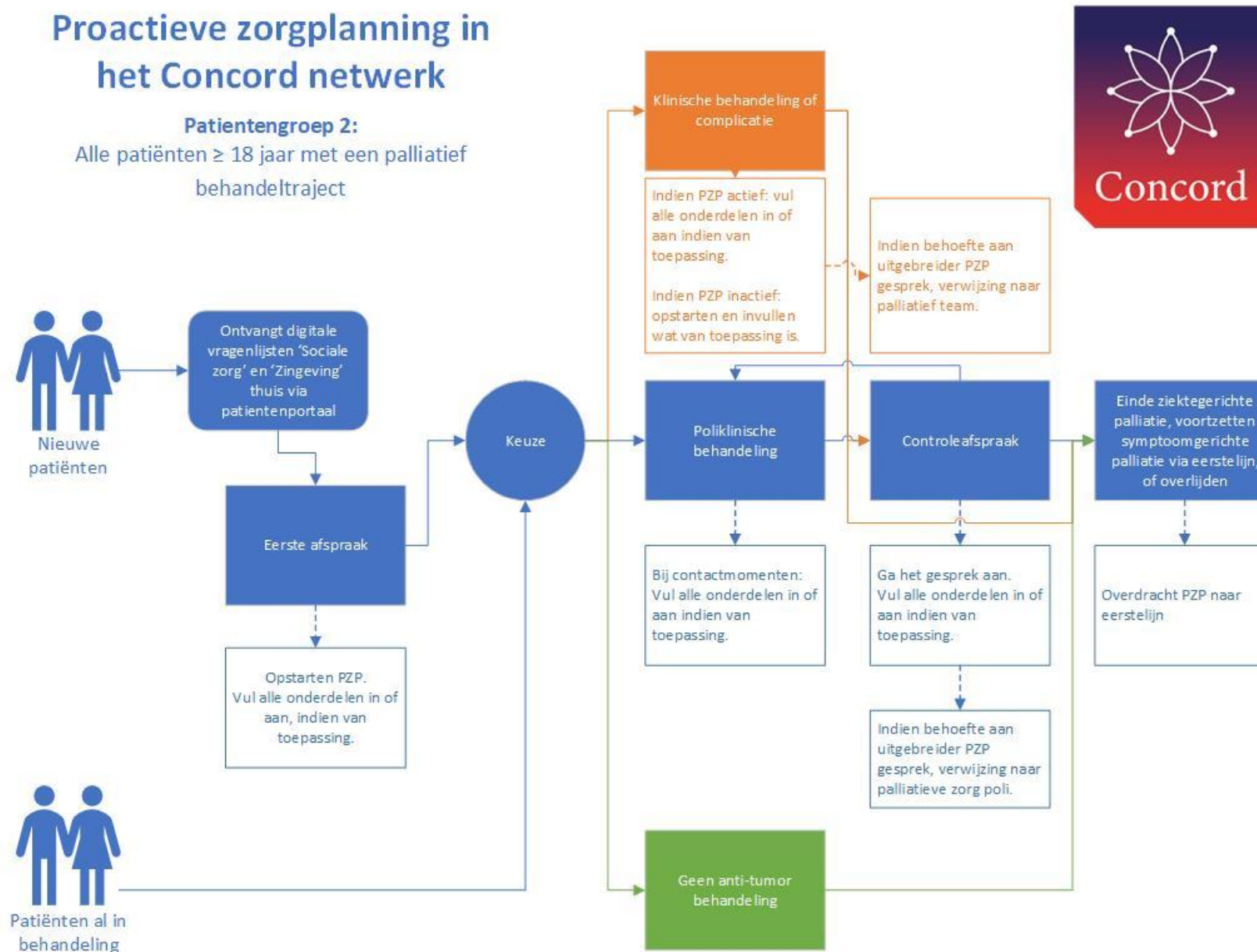
Alle patiënten ≥ 18 jaar met in opzet curatieve behandeling

Proactieve zorgplanning in het Concord netwerk

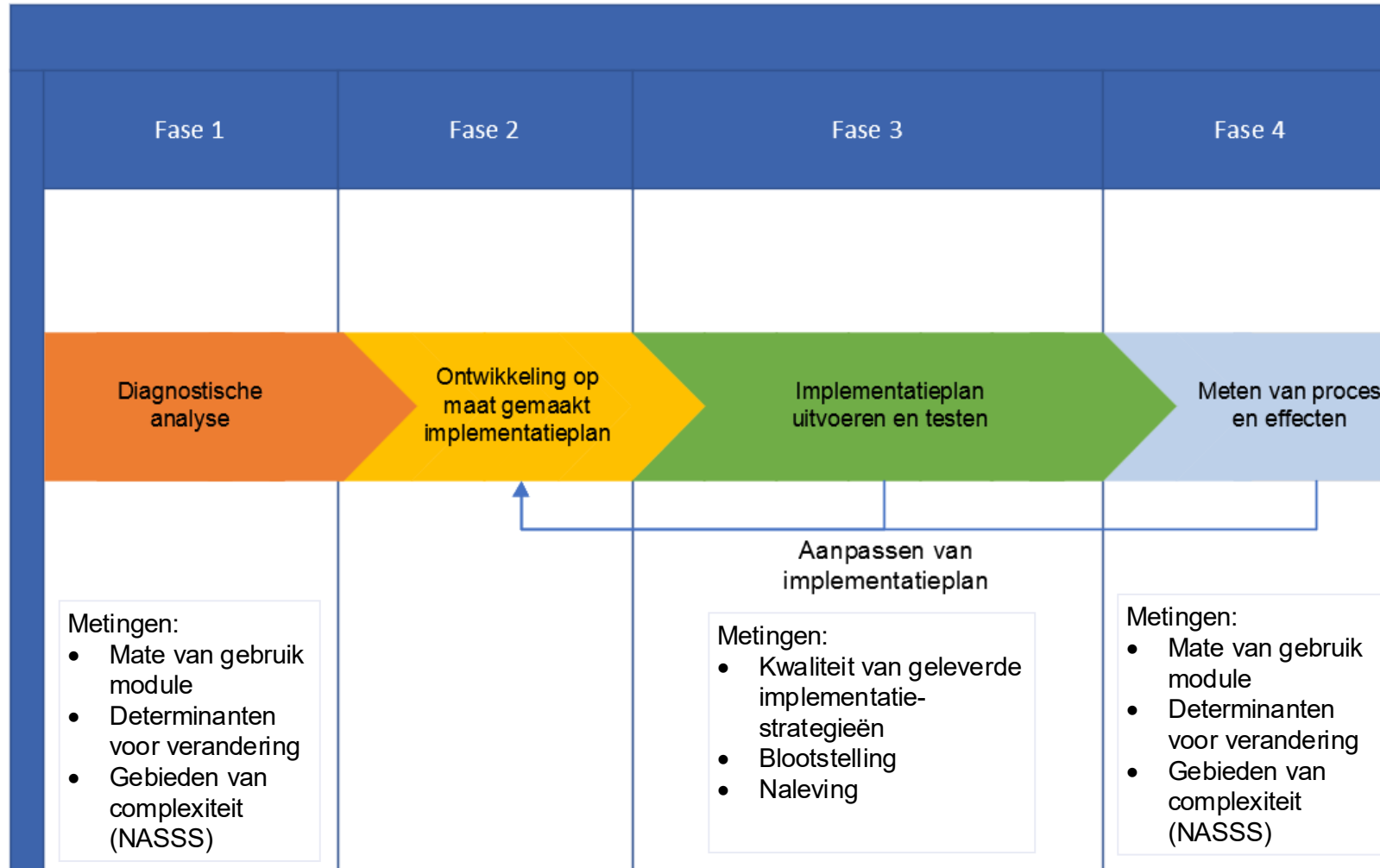
Patientengroep 2:

Alle patiënten ≥ 18 jaar met een palliatief behandeltraject

HOE GAAN WE IMPLEMENTEREN?

Afgeleid van het Implementation of Change model (Wensing & Grol, 2020)

WAAROM LUKTE HET NOG NIET EERDER?

Eerste resultaten van mijn kwalitatieve studie

- Niet weten hoe de gesprekken op te starten en uit te voeren
- Angst de hoop te ontnemen
- Geen afgesloten patiënten
- Onvoldoende tijd
- Patiënten zijn niet voorbereid
- Mogelijkheid tot het uitwijken
- (Niet) afweten van bestaande kennis
- Geen duidelijke afspraken
- Niet weten bij wie men te spreken
- Geen ondersteuning van de organisatie
- Er is nog niet eerder tijd, energie en geld ingestopt

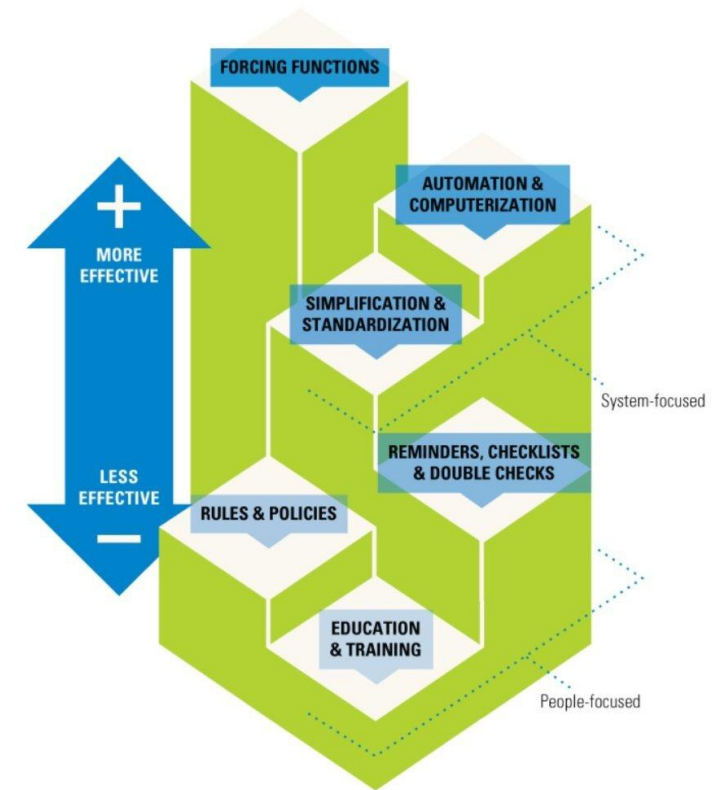

Herkenning?

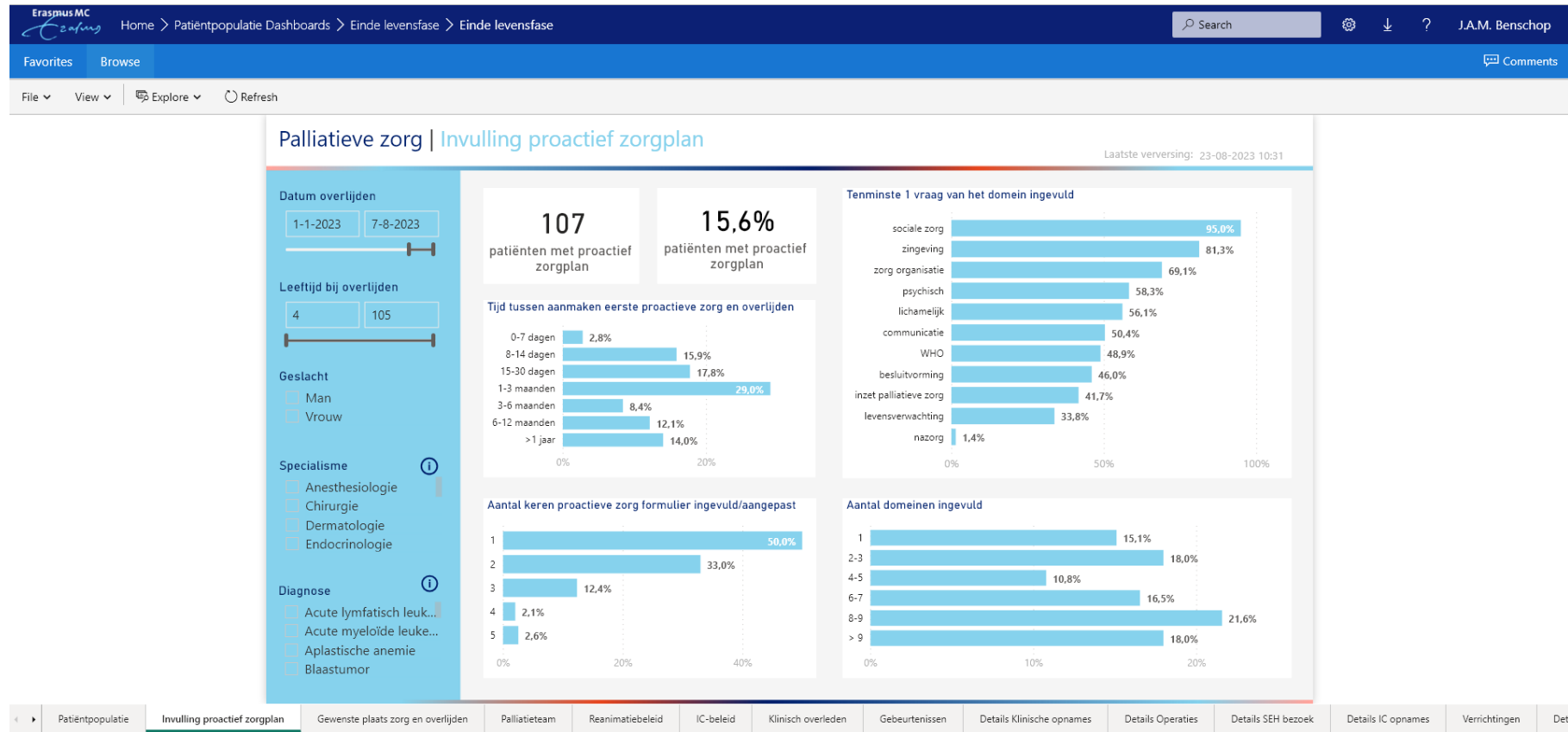
PASSENDE IMPLEMENTATIESTRATEGIEËN

- Opstellen van een werkgroep met (beleids)adviseur, zorgverleners en onderzoeker
- Afspraken maken en vastleggen
- Koplopers identificeren en in hun kracht zetten
- Klinische supervisie
- Training en educatie
- Herinneringen vormgeven (in het EPD)
- Doorontwikkelen van de module in HiX
- Voorbereiden van patiënten
- Kwaliteitsmonitoring en feedback (o.a. via dashboard en PEM)
- Aansluiten bij missie en visie van ziekenhuis
- Herzien van patiëntenreis
- Dat gaat dus verder dan alleen training en educatie!

The Hierarchy of Intervention Effectiveness

EINDE LEVENSFASE DASHBOARD

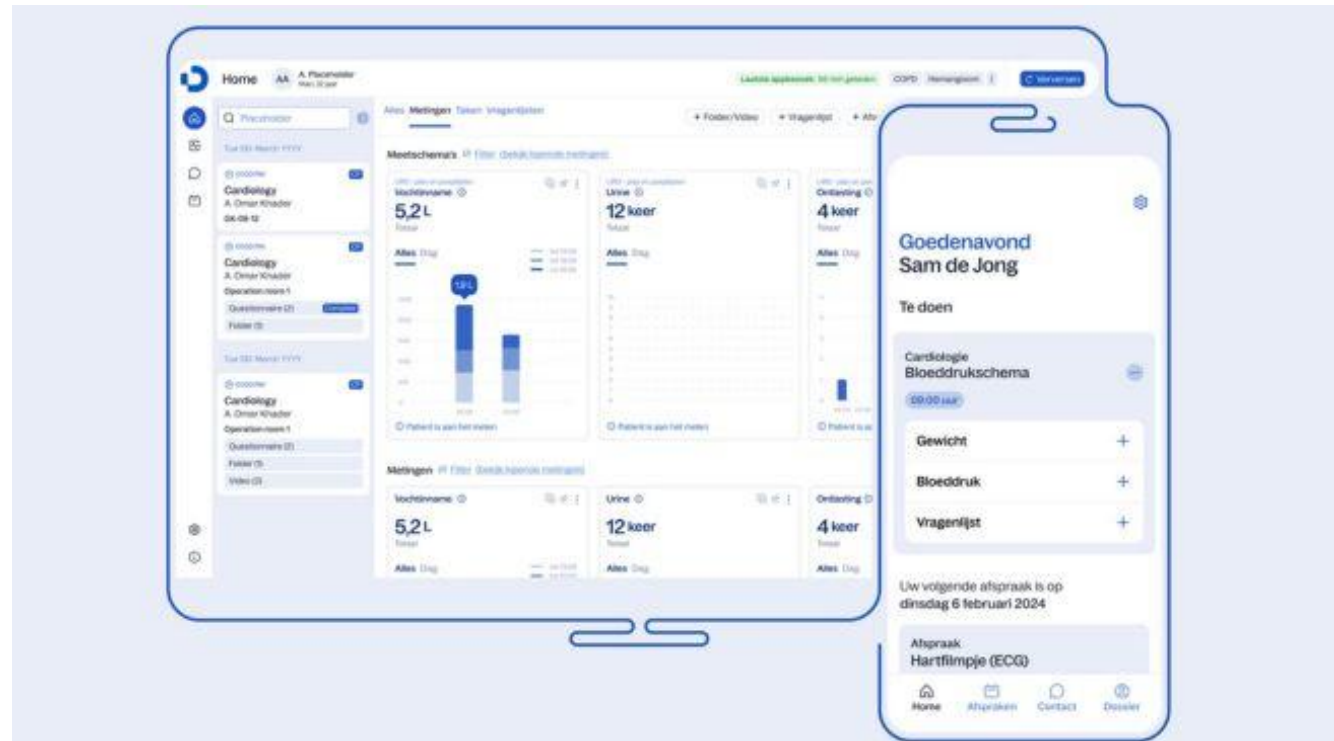
ONDERWIJSMETHODE

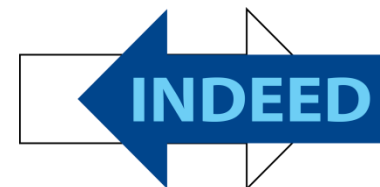
Meemaken in het onderwijs, voordat je het doormaakt in de praktijk

AANDACHT VOOR DIGITALE GEGEVENSUITWISSELING

- Per brief
- Digitaal via HiX module Transmuraal Portaal
- Digizorg

CONTACT

Joica Benschop

Afdeling Interne Oncologie, Erasmus MC Kanker Instituut

j.benschop@erasmusmc.nl

0622586583

www.linkedin.com/in/joica-benschop

REFERENTIES

1. NHG, (2023). Richtlijn Proactieve Zorgplanning.
2. Brinkman-Stoppelenburg A, Rietjens JAC, Van der Heide A. The effects of advance care planning on end-of-life care: a systematic review. *Palliative medicine*. 2014;28(8):1000-25.
3. Houben CHM, Spruit MA, Groenen MTJ, Wouters EFM, Janssen DJA. Efficacy of advance care planning: a systematic review and meta-analysis. *Journal of the American Medical Directors Association*. 2014;15(7):477-89.
4. Zhang, S., Li, J., Zhang, Y., & Hu, X. (2025). Effects of advance care planning for patients with advanced cancer: A meta-analysis of randomized controlled studies. *International Journal of Nursing Studies*, 105096.
5. Ministerie van VWS. Integraal Zorgakkoord. 2022. Integraal Zorgakkoord: 'Samen werken aan gezonde zorg' | Rapport | Rijksoverheid.nl
6. Aziz L, Witkamp E, Wolthers I, van der Zel M, Dermois MA, Oldenmenger WH. Standaardisatie van informatie verbetert palliatieve oncologische zorg. *Oncologica* 2020; 37(1): 26-9.
7. Van Der Linden YTK, Dermois MA, Van Der Zel M, Witkamp E. Eenduidig vastleggen van zorginformatie in de palliatieve zorg. de medisch specialist 2018.
8. IKNL/Palliactief. Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland. 2017. https://palliaweb.nl/getmedia/02b81c30-d9be-4c51-83bfdeb1260ccf7b/Kwaliteitskader_web-240620.pdf (accessed 22-01-2022 2022).
9. van der Padt-Pruijsten A, Leys MBL, Oomen-de Hoop E, van der Heide A, van der Rijt CCD. Effects of implementation of a standardized palliative care pathway for patients with advanced cancer in a hospital: a prospective pre-and postintervention study. *Journal of Pain and Symptom Management*. 2021;62(3):451-9.

REFERENTIES

10. Burghout C, Nahar-van Venrooij LMW, van der Rijt CCD, Bolt SR, Smilde TJ, Wouters EJM. The Association Between Timely Documentation of Advance Care Planning, Hospital Care Consumption and Place of Death: A Retrospective Cohort Study. *Journal of Palliative Care*. 2024;0(0):08258597241275355.
11. Schneider MK, Karlekar MB, Crispens MA, Prescott LS, Brown AJ. The earlier the better: the role of palliative care consultation on aggressive end of life care, hospice utilization, and advance care planning documentation among gynecologic oncology patients. *Supportive Care in Cancer*. 2019;27:1927-34.
12. (NHG): Leidraad voor het proces en uniform vastleggen van proactieve zorgplanning naar aanleiding van de COVID-19-pandemie. In.; 2020.
13. Guccione L, Fullerton S, Gough K, Hyatt A, Tew M, Aranda S, Francis J: Why is advance care planning underused in oncology settings? A systematic overview of reviews to identify the benefits, barriers, enablers, and interventions to improve uptake. *Front Oncol* 2023, 13:1040589.
14. Wensing, M., Grol, R., & Grimshaw, J. M. (Eds.). (2020). *Improving patient care: The implementation of change in health care*. John Wiley & Sons.
15. Bauer, M. S., & Kirchner, J. (2020). Implementation science: what is it and why should I care?. *Psychiatry research*, 283, 112376.

REFERENTIES

16. Zhu, N., Yang, L., Wang, X., Tuo, J., Chen, L., Deng, R., & Kwan, R. Y. C. (2023). Experiences and perspectives of healthcare professionals implementing advance care planning for people suffering from life-limiting illness: a systematic review and meta-synthesis of qualitative studies. *BMC Palliative Care*, 22(1), 55.
17. Waltz, T. J., Powell, B. J., Matthieu, M. M., Damschroder, L. J., Chinman, M. J., Smith, J. L., ... & Kirchner, J. E. (2015). Use of concept mapping to characterize relationships among implementation strategies and assess their feasibility and importance: results from the Expert Recommendations for Implementing Change (ERIC) study. *Implementation Science*, 10, 1-8.
18. Proctor, E., Silmere, H., Raghavan, R., Hovmand, P., Aarons, G., Bunger, A., ... & Hensley, M. (2011). Outcomes for implementation research: conceptual distinctions, measurement challenges, and research agenda. *Administration and policy in mental health and mental health services research*, 38, 65-76.